

ПОКЛОННИЧЕСКО ПЪТУВАНЕ В ГЪРЦИЯ НА ХРИСТИЯНСКОТО БРАТСТВО ОТ ХРАМ “СВ. АПОСТОЛ АНДРЕЙ ПЪРВОЗВАНИЙ” В СОФИЯ

На 9 октомври 2005г. около 8 часа сутринта поклонническа група от 27 души предимно от църковното братство на Св. Андрей Първозваний, предвождана от отец Иван Касабов, се събира пред храма и заминава на поклонническо пътуване в Южна Гърция и град Бари в Южна Италия. С групата пътува и йеромонах Зотик. Пътуването е планирано като поклонение на светите мощи на светците Св. Димитър Мироточиви - Солунски, Св. Нектари й Егински, Св. Андрей - апостол Първозваний и Св. Николай Мирликийски чудотворец. Поклонението пред мощите на Божиите угодници е подготовка и предпазненство на предстоящите им юбилеи съответно на: 26 октомври, 9 ноември, 30 ноември и 6 декември. Почитта към светците е почит към Бога и изпълнение на апостолските думи: *“Залягайте да имате мир с всички и светост, без която никои няма да види Господа”* (Евр.12:14).

Пътуваме спокойно и пристигаме в Солун в ранния следобед на същия ден и се отправяме направо за храм Св. Димитър. Покланяме се пред уханните мощи на светеца, пред гроба му, в подземие, където е бил затворен и убит и откъдето е благословил Несторий с думите: *“Ти ще победиш, но ще бъдеш мъчен”*. Покланяме се и на мощите на Св. Анисия, светицата, чиято памет се чества на 30 декември и на Св. Несторий. Изкачваме се по стръмните улици и вървим към високата част на града, към останките от старите крепостни стени. Оттук градът се вижда, разделен от правите си улици на фона на морето. Тръгваме към храма на Св. Давид Солунски. Малката древна църквица от 4 век е затворена, но търпеливо чакаме клисарката, живееща на близо, да дойде и да отвори. Влизаме в старинен двор, църквата е от времето преди основаване на Светогорските манастири. Жената, която се грижи за храма, ни обръща внимание на олтарната абсида, единствена в християнския свят, в нея е изобразен Исус Христос – без брада. По стените са изобразени мозаични стенописи на старозаветните пророци. Първоначално храмът е бил посветен на Исус Христос Спасител, а от 1922г. на Св. Давид. Той е бил отшелник от 6 век, подвизавал се в клоните на едно бадемово дърво. По това време в град Солун градоначалникът бил суров и лош човек, хората страдали от неговата жестокост. Ангел Господен се явил на свети Давид и му казал да отиде в Константинопол и да се оплаче от него и така да помогне на града. Светецът изпълнил заръката, слязъл от дървото и отишъл в императорския дворец. Като го видял в дрипавия му неугледен вид императорът не му обърнал никаква внимание. Свети Давид взел тамян и в ръцете си го разпалил и прикадил наоколо. Виждайки горящия тамян в голите му ръце, император Юстиниан се изумил и

разбрал, че Божи човек го е посетил. Когато Св. Давид се връщал, по пътя се разболял и помолил горещо Бог да види още веднъж мястото, където се е подвизавал и тогава да умре. И наистина щом стигнал на височината, от където могъл да го зърне, той предал Богу дух. Никой не знаел къде е погребан. По време на голямото земетресение в Солун през 1978 г. една гъркиня видяла саркофазите с мощите на свети Давид и свети Димитър в Италия и предприела действия за връщането им в Солун. Гръцкият патриарх издействал връщането на мощите на двамата солунски светци и днес мощите на Св. Давид се покоят в църквата Св. Теодора в град Солун. За всички нас беше изумително да узнаем, че под пода на този древен храм в момента се намират много кости и мощи на светии и ние се намираме на това място върху тях. Катакомби от ранно християнско време с тайни подземни галерии съединяват църквите Св. Димитър и Св. Давид. В близост до църквата се намира параклис "Живоприемни източник", изграден в пещера, по чиито стени се стича светена вода. Със сърца пълни с преклонение пред светинята, просияла през вековете и неразкрита в земните недра, се отправяме надолу по стръмните солунски улици. В желанието си да отнеса частица от светостта, усетена тук напълних малко пликче от найлон със светената вода. По пътя надолу ни среща жена и виждайки пликчето с вода в ръцете ми възкликва "Вие сте били при Св. Давид". Християните и поклонниците на Божията светост се разбират на свой общ език по цялата земя.

Отправяме се към Катерини-Паралия, където преспиваме. В далечината се издига планината Олимп с връх Митика 2917м., вторият по височина на Балканите след връх Мусала. На следващия ден потегляме за Атина. Пътуваме по продължение на живописната река Пинеус, която изтича от планината Пинт. Пътят се вие между планините Олимп - от дясно и Оса от ляво. При долината Темпи спираме, за да се поклоним на Св. Параскева Римлянка. Минаваме по мост над реката за да стигнем до храма, който се намира в ниското, на нивото на реката под скалите. Тук се намира частица от мощите на светицата, изложена за поклонение и старинна Богородична икона, намерена в пещера където се е появила лековита вода. Над храма, непосредствено под скалите минава железопътна линия. Народното предание разказва, че когато влакът е минавал една огромна скала се е откъртила и заплашвала да смаже влака, но някои от пътниците видели как една жена протегнала ръка и задържала скалата за да мине влака безпрепятствено. Храмът бил построен като благодарност за щастливото избавление. Продължаваме към град Лариса и град Стилида. Търсим пътя за манастира на Св. Власий, който се намира на височина. Покрай пътя се редуват маслиненни гори, а под тях растат малки диви циклами. Над вратата на манастира е изобразено Преображение Господне и разбираме, че на този Господски празник е посветен манастирът. Построен през 1750г.

първоначално е бил женски, а сега мъжки с двама монаси. Тук има параклис, посветен на Св. Власий Севастийски, много почитан светец в околността, затова и се честват два храмови празника. В манастира се служи от 25 години, преди това е бил запуснат, дълго време без врати и прозорци. Тук в църквата се намира старинна мироточива икона на Св. Пантелеймон, която през последните 6 години не мироточи. Отец Иван извърши водосвет, монахът Давид ни оказа топло гостоприемство и ни разказа как се оросява иконата с миро и ни предложи вода, локум и кафе на терасата на манастира, откъдето се открива гледка към маслинените градини и морето в далечината. В двора на манастира се издига висок кипарис, за който ни казаха, че е третият по височина на Балканския п-в.

След благодатното посещение на това райско място, продължаваме своя път до Атина. Следващата ни цел е Егина за поклонение на светите мощи на Св. Нектарий Егински, архимандрит Пентаполски. Преспиваме в Атина и на следващия ден с ферибот заминаваме за Егина. След пристигане в Егина, пътуваме с рейс до манастира на Св. Нектарий. Рейсът се движи покрай градини с шам – фъстък, красиви храсти и диви циклами. Влизаме в двора на манастира и първото, което виждаме още от рейса е голямата нова църква, построена с голям кръгъл купол по подобие на древната църква Св. София в Цариград, богато украсена и посветена на Св. Нектарий. Старата църква, се намира във вътрешността на двора. От тавана на цялата църква висят множество кандила, подарени от благодарни миряни, изпитали чудотворната сила на светеца. Тук се намират главата и мощите на свети Нектарий. Покланяме се с трепет пред мощите на светеца, удостоен за кратко време, 40 години след смъртта си, към сомна на светците заради несъмнените чудеса и благодат, която предавал на просещите Божията милост.

Когато е дошъл тук не е имало нищо освен малка срутена църква. Монахиня Мариам ни разказва за чудесата свързани със светеца. На 14 години като бедно момче с майчина благословия напуска Силиврийското пристанище и отпътува за Цариград да търси препитание. Първоначално капитанът с ирония го отпратил и не пожелал да го качи на кораба защото нямал пари за билет, но корабът не потеглял, колкото и да увеличавали оборотите, тогава качили момчето и корабът веднага отплавал в открито море. Да бъдеш свят, значи да носиш Бога в сърцето си, светецът от дете обичал Бога и безрезервно му се доверявал до степен да напише в писмо належащите си нужди и да го адресира "До Господа Иисус Христос в небесата". *"Христе мой, аз нямам нито престилка, нито обуца , а пък ми е студено. Моля те да ми изпратиш такива. Ти знаеш колко много те обичам"* написал 14 годишния бъдещ светец. Бог веднага му изпратил необходимите пари, чрез търговеца, който видял писмото. Многобройни са чудесата, извършени от светеца още докато е жив и още повече след това.

Този край е безводен и никой не се е надявал, че тук ще се намери лесно вода. Водата от чешмите в двора са от кладенеца, изкопан по поръка на светеца и с вода, бликнала по молитвите му. Посещаваме и се покланяме на гроба където е бил погребан светеца. Сега той е празен, защото мощите му са изложени за поклонение и благословение в църквата. Посещаваме и стаята, в която е живял Св. Нектарий с леглото, покрито с бродирана бяла покривка, подарено от баба му и красива икона на Св. Богородица с младенеца, пред която той с много любов и дръзновение се е молил. Бюрото и вещите, с които си е служил са подредени и изложени. Тук са и сьонгерите, водните гъби с кръстчета по тях. Един ден ловците на сьонгери му се оплакали, че нямат улов и той ги благословил. Вечерта му донесли много гъби, като всички уловени сьонгери този ден били с отбелязано кръстче на тях. Слизаме по стълбите към новия храм покрай терасирани градини, засадени с красиви цветни храсти. Всичко в това райско кътче ни напомня за благодатната сила и закрила на този светец, който продължава да прави добрите си чудеса над вярващите с чиста вяра и молитва и преклонено сърце. Със сърца препълнени с красота и благодат напускаме манастира. Връщаме се в Атина в припадащия мрак на вечерта и денят ни завършва с разходка из старинната част на града под Акропола, където е и камъкът, от който е проповядвал ап. Павел.

Целта на следващия ни ден, 13 октомври, е Патра, от където ще вземем ферибот за Бари. Вече сме с трепетно очакване от срещата с мощите на Св. Николай, но преди да стигнем до Бари Божията майка отново ни открива милостта си и ни среща с благодатните си дарове. По пътя спираме при манастира Св. Богородица Трипители, което означава Св. Богородица от дупката, тъй като манастирът е основан след откриване иконата на Божията Майка в дупката на скала през 15 в. На това място е построена църквата "Живоприемни източник" и в нея се намира намерената икона. Олтарът на църквата е самата дупка в скалата където е била иконата, а в приземния етаж е аязмото с лековита вода. Църквата е построена на височина и от терасите ѝ, украсени с красиви цветя, се открива живописна гледка към морето. След като се поклонихме на чудотворната икона на Божията майка продължаваме своя път.

Преданието говори, че при корабкрушение и потъване на кораб близо до брега, един от моряците пламенно се е молил на Св. Богородица ако го избави да ѝ посвети живота си. Докато се молел на Божията Майка рибари го избавили, а той видял голяма светлина и тръгнал към нея. Когато се приближил видял иконата на Св. Богородица. Спасеният от гибел моряк отива в Аейо и там основава манастир за мъже, а недалече от него и манастир за жени.

Продължаваме своя път покрай морето и пристигаме до Патра, градът на Св. Андрей - Апостол Първозваний, но се отправяме директно за пристанището, за да се качим на ферибота за Бари. Пътуваме приятно и неусетно цяла нощ и на сутринта сме в Бари където се покоят светите мощи на Св. Николай. В светлата слънчева утрин градът ни посреща с екзотиката си на древно южно морско пристанище. Тръгваме по крайбрежния булевард като вървим бавно и се наслаждаваме на радостното очакване от това, което ни предстои и което е вече реалност. Минаваме под сводеста арка и се озоваваме в двора на катедралата Св. Николай Мирликийски, която се намира в старата част на града с тесни малки криволичещи улички, които са част от домакинството на обитаващите ги. Там те си приготвят печивата, простират си прането, направо от павираните улици без тротоари се влиза в стаите на къщите им.

Катедралната базилика Св. Николай е паметник на Юнеско, построена в периода от 1087 до 1139г. В подземния етаж на катедралата през 1966г, след II Ватикански Събор, католически свещеници са построили православен олтар и до него е параклисът, ограден с решетка, в който се покоят мощите на великия светец Николай Мирликийски. До това време е било забранено православен свещеник да влиза с епитрахил там. Мощите са разположени на дълбочина един метър под мраморен постамент – престол от 12в, донесен от моряците заедно с мощите. Мозайката около постаментата е уникална, запазена от 6 век. Всяка година на 9 май католически и православни свещеници отварят мощите и със специално приспособление изпомпват мирото, което се разделя в две чаши и присъстващите миряни: католици и православни се покланят и целуват чашите със скъпоценната течност. В дъното на параклиса, където са мощите е поставена икона на светеца в цял ръст, от 14в. подарък от сръбския крал Стефан Душан, на когото светецът му се е явил.

Божията милост продължава да излива благодатни дарове над нас поклонниците, дошли от далече. Денят на посещението ни в Бари е 13 октомври, четвъртък и в този ден на престола над мощите на светеца като че ли специално сме били поканени и удостоени, се отслужи литургия, отслужена от руския свещеник Владимир и о. Зотик, в която ние с трепетно вълнение участвахме с молитвеното си присъствие. Позволено ни беше да се поклоним и целунем мощите. Следобед, на същия ден, беше прочетен акатист на Св. Николай от о. Иван и о. Зотик и отново ни беше оказана милостта да се поклоним и целунем мощите на светеца, който помнел Божията заповед да правим добро скришом и да не търсим в него светска слава. Напускаме храма и си мисля, колко е безкрайна Божията милост, как излива Бог върху чедата си дарове на благодатта стократно по-големи от очакванията ни.

Отпътуваме обратно за Патра. Чувства се едно умиротворение и затишие сред всички. Като, че ли всеки се е усамотил с желанието да осмисли преживяното от последните дни и да се подготви за предстоящото. Пристигаме по обед на следващия ден и се настаняваме в хотел на улица Св. Андрей. Не след дълго се отправяме за храм Св. Андрей. Вървим като че ли по стъпките на апостола, който пръв е бил повикан да тръгне след Христа и чиито земен живот е завършил тук. Не след дълго сме на площада, където се намират двата храма, посветени на светеца и аязмо с лековита вода. Вниманието ни привлича по-новата голяма и благолепна катедрала, чието изграждане е започнало през 1908г. и е завършило в 1974г. Храмът е просторен и благолепен, стените му са украсени с мозаични стенописи. Още с влизането в храма вниманието ни е привлечено от образа на Божията Майка - Ширшая небес, изографисан в олтарната абсида. Колкото повече се приближаваме до олтара толкова повече ни обхваща усещането, че Божията Майка покрива със спасителното си присъствие целия храм, чувстваме се под нейния майчински покров защитени и обичани. Средният кораб е изграден просторен като в четирите му страни са изобразени евангелистите като образите им в цял ръст са изографисани като в страниците на тетрадка или книга, което символично напомня за великото им дело за спасението на човека. Влизайки в централната част на храма посетителят минава покрай тях. В страничната, южната част на храма, са изложени части от мощите на светеца, пред които се поклонихме благоговейно.

До новия храм се намира старата църква, построена на мястото където е бил гроба на светеца. Постройката е от 1835г. и е шестата по ред на същото място, тъй като по различни причини останалите пет са били разрушавани. Тук се намира икона на Св. Спиридон и частици от мощите му, а също и красива Богородична икона с порязана и кървяща раничка на лицето. На следващия ден в този храм изживяхме отново евхаристийната радост от литургийното служение, на което с благодарност присъствахме и молитвено участвахме. Радостта ни като християни от братството на храм, посветен на Св. Андрей - Апостол Първозваний беше пълна. Благодарността от милостта, с която бяхме отново облагодатени беше неизказана. С пълни сърца се прощаваме с града на Св. Андрей и може би всеки от нас си мисли дали ще може някога пак да бъде по тези благодатни места. Потегляме по обратния път покрай Атина и Солун за София. В далечината виждаме модерната конструкция на моста, съединяващ Пелопонес и Атика. Изкушението да минем по него е голямо, но все пак предпочитаме да се поклоним на още християнски светини.

Агиа Лавра - Светата лавра, построена 961г. в планината. Претърпял през годините превратностите и разрушителната сила на събития и хора, манастирът днес пази своите

светини. Евангелие с 1100 диаманта, подарено от кралица Екатерина Велика, и най вече всечестната глава на свети Алексий – човек Божий, която се покои от 1398г. в църквата Успение Богородично. Възможността да се поклоним на свети Алексий за повечето от нас е благодатна изненада и потвърждение за съпътстващата ни Божия милост. Припомняме си неговото покъртително житие и всеотдайната му отдаденост на Бога с цената на отказване от всичко близко и родно. Свети Алексий, укрепявай ни във вярата и ни помогни поне малко да можем да ти подражаваме и да жертваме поне нещичко от нашето жалко човешко удобство за служение на Бога! Тук изживяхме и духовната радост да срещнем йеродякон Алексий, от манастира Свети Паисий Величковски в Молдова, който идваше от Атон и продължи с нас до Солун. Мисля, че за всички нас ще остане незабравим споменът от срещата ни с него. Интересът, с който го слушахме беше доказателство за духовната жажда на всички ни. Той се връщаше от едномесечния си престой на Атон с духовни плодове, които с удоволствие споделяше с нас. Това, което запомних най-живо от него е напътствието му да се молим с Иисусовата молитва: “Господи Иисусе Христе, Сине Божии помилуй мене грешния” навсякъде и всякога, без специални техники. Защото колкото по-бързо си изчистим ние самите, толкова по-действено ще можем да се молим и за другите около нас. Божията любов се заражда само в очистено сърце, защото там именно блика Божията благодат. Да бъдем състрадателни към греховете на другите и с внимание и любов да им помагаме. Да не обръщаме внимание на внушенията отляво, които ни шепнат да не посещаваме богослужения, да не взимаме причастие, да не се изповядваме, защото сме безгрешни, да предпочитаме благополучието и човешкото си удобство пред служението на Бога и спазването на Неговите заповеди. Да бъдем особено бдителни към нашепванията отдясно, които са в услуга и подхранват нашата гордост и ни внушават колко сме свети и добродетелни, как превъзхождаме другите по добродетели и с това, че често се причестяваме или пък други нашепвания като това как недостойно се причестяват другите, които не са по-достойни от нас и мисли като: “те за какво се мислят”. Да внимаваме и да не се отдаваме на празнословие и осъждане. Придобиването на добродетели това е всъщност целта на християнския живот, защото добродетелите ни уподобяват на Бога. Придобиването на добродетели е дълг на всеки християнин и път за неговото спасение и това на тези около него, а не повод за възгордяване и осъждане на другите. Да не забравяме, че гордостта и осъждането произлизат от безлюбието. Ако сърцата ни са пълни с любов към ближния не би имало място за гордост. На въпроса как да постигнем неразсеяна молитва той ни посъветва да започваме винаги деня с молитва за да протече с благословение и Божие присъствие. Ако сме имали труден ден с изпитания и смущения, вечер да коленичим на

светлината на кандилото и да се помолим Бог да ни прости всички нередности, извършени от нас и да осветли ума и душата ни за да не грешим. Бидейки светски хора, а не монаси да извършваме молитвените си дейности с благословието на свещеник.

Всички бяхме трогнати от самоотвержеността и мъжеството, с които се беше отказал от битийно житейско щастие и беше избрал и открил щастието от служението на Бога. “Не отричам щастието на семейния живот, но съм доволен и щастлив от избора си” казва монахът. Удовлетвореността на човек, който е доволен от избора си и пламенно живее живота си, посветен на познание и общение с Бога, беше духовно откровение за всички нас. Бог да те благослови, отец Алексей, и дано пак да те срещнем.

Продължаваме пътуването до манастира Мега Спилион, от 362г, най-древният манастир в Гърция, построен от двама братя от Солун – Симеон и Тодор. Тук се намира черната Св. Богородица, която е от две хиляди години, изработена е от смолисти материали като релефно изображение. Намерена е в скалата, където извираше и аязмо, от една овчарка Ефросина, удостоена в последствие със святост. Една от нейните кози винаги идвала на това място да пие вода от аязмото. Веднъж тя тръгнала след овцата и чула глас, който я призовал. На това място вътре в скалата е построен манастира. Преданието разказва, че на дъното в скалата имало голяма змия, която никой не смеел да доближи. От богородичната икона излязъл силен огън, който изгорил змията. Това било и първото чудо на тази древна икона от апостолско време. В приземния етаж на манастира се намира пещерата с аязмото и там има икона, изобразяваща това събитие. Според преданието черната икона на Св. Богородица е изработена от апостол евангелист Лука, който изобразил огледалното изображение на Божията Майка, за да не оскверни светостта ѝ. Затова тя държи младенца в дясната си ръка. Иконата е била цветна и украсена със злато, но през вековете е горяла много пъти и затова е черна, но ревностни монаси са я спасявали от унищожение. Обкичена е с дарове и украшения от благодарни християни.

Продължаваме пътуването, като минаваме край Коринтския провлак, който съединява Егейско и Йонийско море.

Късно вечерта сме в Катерини-Паралия, където преспиваме - последна вечер. На сутринта (16 октомври) ставаме рано за неделното богослужение от 7 часа в църквата Св. Фотиния - жената самарянка. Местният свещеник, о. Андрей с вид на библиейски патриарх, по чина Мелхиседеков, извършва литургийното служение с много обич и грижа към паството си. Голям брой богомолци взимат причастие, също много деца и малки бебета. В тази църква има мощи на Св. Антоний Велики и Св. Антоний Веронски.

Следващият манастир, който посещаваме, е посветен на Св. Дионисий, който го е основал през 1542г. с разрешение на турски ферман. В момента манастирът е мъжки с 25

монаха. Учениците на Св. Дионисий искали да се построи манастир и три светлинни лъча определили мястото и името на манастира – Света Троица. Тук в мощохранилници, поставени във витрини, се покоят мощи от 70 светци, между които Св. Макрина, Св. Андрей, Св. Теодор Стратилат, Св. Йоан Кръстител. В църквата пред олтарната икона на Св. Богородица - Достойно естѣ са мощите на Св. Дионисий.

Накрая стигаме и до последната точка на поклонническото ни пътуване. Манастира, посветен на Св. Ефрем Сирий, последният манастир от нашето дълго и благодатно пътуване. Манастирът е женски и е подреден и украсен красиво. Всяко кътче от терасирания двор е живописно обгрижено с пъстроцветни храсти и цветя. Монахините ни посрещат с кафе, локум и вода в остъклена приемна. В двете църкви на манастира красиви икони украсяват олтарните стени. Тук се покоят мощи на Св. Авксентий, Св.Св. Козма и Дамян, Св. Атанасий Велики, Св. Параскева, Св. Евгения, Св. Герасим. Препълнени с красотата на този манастир потегляме за България.

Цялото ни пътуване беше чудесно устроено, като че ли всички светии, към които с преклонение в сърцата бяхме тръгнали ни посрещаха и устройваха пребиваването и пътуването ни. Срещата с Божия пратеник, йеродякон Алексей с кръщелно име Андрей беше потвърждение за Божия промисъл и послание към нас. Божията милост изсипа щедри дарове над нашите души, толкова благодатни вълнения изживяхме с пълнота и духовна радост, че думите не достигат да изразим благодарността си. Не трябва да забравяме обаче, че комуто много се е дало от него и много ще се иска и дай Боже в допира със светостта да се удостоим с чистота и ние, за да не бъдем туристи, но поклонници. Защото чистотата на сърцето и правотата на духа ни водят към съвършенство, те ни правят образи Божий. Чрез тях сърцата ни стават престоли на Бога, чрез тях ставаме блажени. Амин

24 октомври 2005г.

По Божия милост
поклонничка Нася